

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. przeciwko M. F. w sprawie o sygn. akt I C 143/18 o zapłatę:

1. zasądził od pozwanej B. F. na rzecz powoda Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. tytułem zapłaty kwotę 29.054,53 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, z zastrzeżeniem, że nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonych od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 20 września 2017 r. do dnia zapłaty,
2. zasądził od pozwanej B. F. na rzecz powoda Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 3.998 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

W dniu 17 września 2014 r. pomiędzy M. F. a Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową w W. doszło do zawarcia umowy kredytu gotówkowego nr (...). Na podstawie tej umowy bank udzielił pozwanej kredytu gotówkowego w wysokości 23.000 zł na okres od dnia 16 września 2014 r. do dnia 15 września 2019 r. z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne kredytobiorcy.

Zgodnie z postanowieniami umowy, kredyt był oprocentowany według stopy referencyjnej ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej. W dniu zawarcia umowy oprocentowanie to wynosiło 2,50% i było powiększone o marżę (...) w wysokości 13,50 punktu procentowego. Rzeczywista stopa oprocentowania (...) wynosiła 21,20%, a całkowita kwota do zapłaty w dniu zawarcia umowy wynosiła 35.134,93 zł, zaś łączny koszt kredytu wynosił 12.134,93 zł.

Kredytobiorczyni zobowiązała się dokonywać spłat rat kredytu, należnych odsetek oraz opłat za obsługę kredytową w wysokości i terminach podanych w harmonogramie spłaty kredytu gotówkowego, stanowiącej załącznik nr 2 do umowy. Pozwana została jednocześnie pouczona o możliwości odstąpienia od umowy bez podania przyczyn w terminie 14 dni od daty jej zawarcia oraz otrzymała wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy, stanowiący załącznik nr 4.

Pozwana oświadczyła, że otrzymała Regulamin udzielania kredytów gotówkowych (załącznik nr 1), harmonogram spłaty kredytu (załącznik nr 2), Tabelę Opłat i Prowizji (załącznik nr 3) i oświadczenie o odstąpieniu od umowy (załącznik nr 4) – pkt 36 umowy.

Pozwana M. F. nie dokonywała w uzgodnionym terminie spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 17 września 2014 r. pozwana uiściła tylko dwie raty kredytu, tj. w dniu 24 października 2014 r. kwotę 514 zł oraz w dniu 24 listopada 2014 r. kwotę 512 zł.

Pismem z dnia 14 marca 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty zaległego zadłużenia w wysokości 8.038,25 zł, w tym 5.023,58 zł z tytułu zaległego kapitału, 2.664,33 zł – z tytułu odsetek umownych, 323,34 zł – z tytułu odsetek karnych, 27 zł – tytułem kosztów windykacji. Kolejnym pismem z dnia 25 kwietnia 2016 r. Spółdzielnia Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej pismem z dnia wezwała pozwaną do spłaty zadłużenia w kwocie 9.153,34 zł w terminie 14 dni od doręczenia wezwania – pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu.

Wobec zaprzestania terminowej spłaty zobowiązania przez pozwaną, pismem z dnia 6 czerwca 2016 r. powód wypowiedział pozwanej M. F. umowę kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 17 września 2014 r. z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia, wzywając jednocześnie do dobrowolnej zapłaty zaległego zadłużenia w kwocie 9.734,48 zł. Powód jednocześnie zastrzegł, że uregulowanie należności oraz terminowa płatność bieżącej raty

spowoduje powrót do pierwotnego planu spłaty, w przypadku zaś nieuregulowania należności w terminie, sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego. Wypowiedzenie umowy kredytu pozwana odebrała w dniu 13 czerwca 2016 r. M. F. w przepisany terminie nie spłaciła zaległego zadłużenia oraz nie uregulowała bieżącej raty, dlatego umowa kredytu uległa rozwiązaniu po upływie terminu wypowiedzenia, a kredyt został postawiony w stan natychmiastowej wymagalności.

Na kwotę roszczenia dochodzonego pozwem złożyły się: niespłacony kapitał kredytu w kwocie 22.474,01 zł, odsetki umowne 3.355,25 zł, opłaty i prowizje 54 zł oraz odsetki karne w wysokości 3.171,27 zł.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2015r. wydanym w sprawie X GU 53/15 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie ogłosił upadłość (...) z możliwością zawarcia układu, powierzając sprawowanie zarządu całym majątkiem – zarządcy L. K.. Postanowieniem z dnia 19 marca 2015 w sprawie X GU 87/15 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie zmienił sposób prowadzenia postępowania na postępowanie obejmujące likwidację majątku i ustanowił syndyka w osobie L. K..

Pozwana M. F. pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z mężem, ma na utrzymaniu syna i córkę. Pozwana jest właścicielką domu o pow. 100 m² i wartości ok. 80.000 zł, a ponadto gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 2,61 ha. Pozwana pracuje i osiąga dochód w wysokości 711 zł, jej mąż z tytułu wynagrodzenia otrzymuje 1.530 zł. Pozwana otrzymuje dopłaty unijne w wysokości 1.800 zł rocznie. Na koszty utrzymania jej rodziny składają się następujące pozycje: 457 zł rocznie – ubezpieczenie budynków, 143 zł rocznie – podatek rolny, 250 zł miesięcznie energia elektryczna, 300 zł miesięcznie – abonament telefoniczny, 30 zł miesięcznie – woda, 75 zł miesięcznie – wywóz odpadów, 8.000 zł rocznie – ogrzewanie, 764 zł rocznie – ubezpieczenie samochodu. Pozwana spłaca zaległości na rzecz KRUS – 5.500 zł oraz obciążona jest egzekucją skarbową dotyczącą kwoty 2.700 zł. Obciążenia rodziny pozwanej w stosunku miesięcznym wynoszą 1.435 zł.

Sąd I instancji oceniając stan faktyczny, wskazał, że dokonał jego ustalenia w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy w postaci dowodów z dokumentów. Materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy niniejszej należało uznać za całkowicie wiarygodny, nie był przez strony kwestionowany, potwierdza przedstawiane przez powoda fakty i nie budził wątpliwości Sądu, z tego też względu został on w pełni wykorzystany do poczynienia zaprezentowanych ustaleń faktycznych.

Istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy okoliczności faktyczne, w tym przede wszystkim – zawarcie przez pozwaną M. F. umowy o kredyt gotówkowy nr (...) ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową w W. nie były kwestionowane przez pozwaną.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd I instancji zaznaczył, że w rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa w W. udzieliła w dniu 17 września 2014 r. pozwanej M. F. kredytu gotówkowego w wysokości 23.000 zł. Poza sporem pozostał również fakt postępowania upadłościowego likwidacyjnego prowadzonego wobec powoda. Pozwana zakwestionowała natomiast wysokość należności głównej, zasadność wyliczenia odsetek umownych oraz karnych od należności głównej oraz wymagalność należności dochodzonej w niniejszej sprawie.

W myśl art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko, co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Ustawowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko, co do gatunku i wykonanie tego świadczenia pożyczkodawca powinien udowodnić, zaś biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy bądź tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W okolicznościach niniejszej sprawy znajdują ponadto zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, która weszła w życie w dniu 17 grudnia 2011r., a więc przed zawarciem umowy kredytu przez strony. Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie

konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności: umowę pożyczki (...)”.

Odnosząc powyższe rozważania prawne na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy podniósł, iż umowa kredytu z dnia 17 września 2014 r. została zawarta przez przedsiębiorcę (powódkę) w ramach prowadzonej działalności z konsumentem (pozwana M. F.). Powódka jest przedsiębiorcą, która w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się m.in. udzielaniem pożyczek gotówkowych. Pozwana jest konsumentem w rozumieniu ustawy, bowiem z umowy nie wynika, aby zaciągała pożyczkę na działalność gospodarczą. A za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 221 k.c. w zw. z art. 5 pkt 1 u.k.k.). Ponadto zastosowanie będą miały przepisy art. 359 k.c. w zakresie dotyczącym maksymalnych odsetek umownych oraz art. 384 – 385³ k.c. dotyczących zobowiązań umownych z udziałem konsumenta.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 stycznia 2011 r., sygn. akt III CSK 119/10, stwierdził, że wykonanie zobowiązania sprowadza się w zasadzie do spełnienia świadczenia przez dłużnika, aczkolwiek spełnienie świadczenia nie zawsze musi oznaczać wykonanie zobowiązania - np., gdy nie zostaną spełnione ciężące na dłużniku obowiązki funkcjonalnie związane z zobowiązaniem, a nie związane z długiem. Świadczenie może być uznane za wykonane w sposób prawidłowy wówczas, gdy dłużnik zachował się zgodnie z treścią zobowiązania, a rezultatem tego było odniesienie przez wierzyciela korzyści czyniących zadość jego interesowi.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika pozwanej powództwo w całości okazało się zasadne, a zarzuty i argumenty przedstawione przez stronę pozwaną były chybione i nie skutkowały oddaleniem powództwa. Pozwana zakwestionowała zasadność powództwa. Jej linia obrony skupiała się przede wszystkim na tym, iż powódka nie wykazała istnienia roszczenia, wysokości oraz wymagalności kwoty dochodzonej w pozwie. Wbrew jednak powyższym twierdzeniom, powód sprostował ciężącemu na nim w myśl art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. ciężarowi udowodnienia faktu, z których bank wywodził skutki prawne. Przedstawione przez powoda dokumenty w postaci umowy kredytu gotówkowego, regulaminu jego udzielenia, tabeli opłat i prowizji, rozliczenia kredytu z załączonym zestawieniem wpłat i sald, szczegółowego wyliczenia zasadności roszczenia głównego i roszczeń ubocznych w postaci odsetek umownych, w tym od zadłużenia przeterminowanego, pozwoliły na pełną weryfikację roszczenia, zarówno, co do istnienia wierzytelności, jej wysokości i wymagalności. Odsetki umowne 3.355,25 zł, odsetki karne 3.171,27 zł oraz opłaty i prowizje 54 zł naliczone od zadłużenia przeterminowanego zostały obliczone zgodnie z umową, a ich poszczególne kwoty zostały ujęte w harmonogramie spłaty kredytu.

Odnosząc się do zarzutu braku wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem, to nie zasługuje on na uwzględnienie. Okolicznością niekwestionowaną jest, że zadłużenie miało być spłacane przez pozwaną ratalnie, ale z obowiązku tego M. F. nie wywiązywała się. Dwa wezwania do zapłaty wystosowane do pozwanej również nie przyniosły oczekiwanego przez kredytodawcę rezultatu. W związku z powyższym, wobec zaprzestania przez pozwaną terminowej spłaty zobowiązania, realizując uprawnienie wynikające z pkt 33 umowy kredytu powód złożył na piśmie pozwanej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z upływem 30 – dniowego terminu. Jednocześnie (...) poinformował pozwaną o wysokości zadłużenia na dzień 6 czerwca 2016 r. Wypowiedzenie miało charakter warunkowy rozwiązujący w tym znaczeniu, że jeśli nastąpi pełna spłata wymaganego zadłużenia, to nastąpi powrót do pierwotnego planu spłaty, w przeciwnym razie nastąpi rozwiązanie umowy, a niespłacona część kredytu zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności.

Zdaniem Sądu, wbrew odmiennym twierdzeniom pełnomocnika pozwanej, zastrzeżenie warunku w wypowiedzeniu umowy kredytu w niniejszym przypadku było dopuszczalne i nie powodowało bezskuteczności wypowiedzenia. Przepis art. 89 k.c. obejmuje zarówno definicję legalną warunku, jak i zasadę dopuszczalności dokonywania czynności prawnej pod warunkiem, jak i wyjątki od niej, które mogą wynikać z ustawy bądź właściwości czynności prawnej. Warunek w rozumieniu powyższego przepisu to składnik stosunku prawnego, mający formę postanowienia,

jako elementu czynności prawnej, który uzależnia jej skuteczność prawną od zdarzenia przyszłego i niepewnego. Warunkowa czynność prawna skutkuje związaniem stron czynnością prawną dopóty, dopóki zdarzenie przyszłe i niepewne się nie ziści. W postanowieniu Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 22 marca 2013 r. (III CZP 85/12) zostało wyrażone stanowisko, że dopuszczalne jest co do zasady dokonanie czynności prawnej zawierającej zastrzeżenie, że jej skutek zależy od skorzystania z uprawnienia lub woli wykonującego zobowiązanie, a zdarzenie zależne od zachowania strony polegać na spełnieniu lub niespełnieniu świadczenia. Nie została wyłączona jednocześnie dopuszczalność zastrzeżenia warunku także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 614/08). Zaakceptowane zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że warunkiem może być także spełnienie świadczenia, ponieważ zapłata nie zawsze jest zdarzeniem całkowicie uzależnionym od dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06.09.2007 r., IV CSK 118/07, z dnia 17 marca 2011 r., IV CSK 358/10). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 24 września 2015 r. (V CSK 698/14), który podziela Sąd Rejonowy, iż dopuszczalna jest możliwość niestanowczego wypowiedzenia umowy o kredyt, w szczególnych okolicznościach, dotyczących stworzenia kredytobiorcy możliwości doprowadzenia do kontynuacji stosunku kredytowego na dotychczasowych warunkach, a sytuacja taka miała miejsce w realiach rozpoznawanej sprawy. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tegoż orzeczenia podał również, że wypowiedzenie umowy o kredyt, będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego, bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wypowiedzenia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet jeśli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy. Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych.

W ocenie Sądu Rejonowego wypowiedzenie umowy kredytowej z dnia 6 czerwca 2016 r. nie powinno być traktowane przez pozwaną, jako zaskoczenie, miało bowiem charakter warunkowy (a nie stanowczy), tworzyło dla kredytobiorcy możliwość doprowadzenia do kontynuacji stosunku kredytowego na dotychczasowych warunkach, przy założeniu, że będzie ona spłacać istniejące zadłużenie. Nadto, wypowiedzenie było poprzedzone dwoma wezwaniami do zapłaty, przy czym wezwanie do zapłaty z dnia 25 kwietnia 2016 r. miało rygor wypowiedzenia umowy kredytu. Wypowiedzenie było jednoznacznie sformułowane, w jego treści znajdowała się również informacja o stanie zadłużenia i konieczności uiszczenia bieżącej raty kredytu. Pozwana M. F. otrzymała wypowiedzenie w dniu 13 czerwca 2016 r., co wynika z potwierdzenia odbioru przesyłki, ale w terminie 30 dni od daty jego doręczenia nie dokonała żadnej wpłaty na rzecz (...)-u. W tej sytuacji w ocenie Sądu wypowiedzenie umowy kredytu było skuteczne, a w konsekwencji doprowadziło do rozwiązania umowy kredytu oraz postawienia całego zadłużenia w stan natychmiastowej wymagalności.

Jeśli chodzi o wskazaną przez pełnomocnika pozwanej rozbieżność pomiędzy kwotą należności głównej wskazaną w wypowiedzeniu umowy z dnia 6 czerwca 2016 r. a kwotą wskazaną w pozwie, to należy zauważyć, że w wypowiedzeniu umowy została wskazana wysokość zadłużenia na dzień 06 czerwca 2016 r., obejmującą jedynie sumę zaległych rat, tj. kwotę 9.734,48 zł. Po upływie natomiast 30 – dniowego terminu wypowiedzenia, umowa uległa rozwiązaniu, a kredyt został postawiony w stan natychmiastowej wymagalności, stąd konieczność spłaty całego zadłużenia, co wynika jednoznacznie z pkt 20 umowy kredytu.

Z kolei pozwana w świetle zaprezentowanych przez powoda dowodów, nie udowodniła, iż dokonała spłaty zadłużenia na rzecz powoda ani wierzyciela pierwotnego. Pełnomocnik pozwanej, poza gołosłownymi twierdzeniami, nie zaoferował żadnych konkretnych środków dowodowych na okoliczność, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy kredytowej w tym chociażby dowodu z opinii biegłego na okoliczność kontroli rachunków powodowego banku w odniesieniu do pozwanej, zaś wezwana przez Sąd z urzędu do osobistego stawienia pozwana, celem przesłuchania i wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, nie stawiała się i nie usprawiedliwiła swojego niestawienia. W tej sytuacji Sąd pominął dowód z zeznań pozwanej M. F., oddalając jednocześnie wniosek pełnomocnika pozwanej o odroczenie rozprawy i ponowne wezwanie pozwanej, celem przesłuchania.

Uwzględniając powództwo w całości, Sąd stanął przy tym na stanowisku, iż poszanowania wymaga jedna z naczelných zasad stosunku zobowiązaniowego wyrażająca się łacińską paremią „pacta sunt servanda”, nakazująca dłużnikowi i

wierzycielowi wykonanie zobowiązania w sposób zgodny z jego treścią. Bowiem w myśl art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Zgodnie z art. 354 § 1 i 2 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel. Wykonanie zobowiązania w sposób odpowiadający wskazanym powyżej normom to wykonanie zgodne z powszechnym odczuciem społecznym. Ich przejawem jest obowiązek lojalności dłużnika.

Mając na względzie przedstawione wyżej okoliczności oraz fakt, że obrona pozwanej okazała się nieskuteczna, Sąd I instancji uwzględnił powództwo w całości i zasądził dochodzone pozwem roszczenie w łącznej wysokości 29.054,53 zł, na którą złożyły się następujące należności: niespłacony kapitał kredytu w kwocie 22.474,01 zł, odsetki umowne 3.355,25 zł, opłaty i prowizje 54 zł oraz odsetki karne w wysokości 3.171,27 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego na uwzględnienie zasłużyło również żądanie powoda zasądzenia odsetek umownych od przeterminowanego zadłużenia, tj. od kwoty 29.054,53 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, ale nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 20 września 2017 r. do dnia zapłaty zgodnie z warunkami umowy kredytu gotówkowego łączącą strony postępowania.

Jednocześnie w ocenie Sądu I instancji wnioski pozwanej M. F. o rozłożenie zasądzonej należności na raty nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Sąd uznał, że w niniejszej sprawie nie zachodzą szczególne okoliczności, przewidziane w art. 320 k.p.c., aby uwzględnić wnioski pozwanej o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia. Dokonując rozstrzygnięcia w tym zakresie, Sąd uwzględnił fakt, że umowa kredytu miała być spłacana ratalnie, a pozwana dokonała jedynie dwóch wpłat. Zauważyć należy, że po wezwaniu do zapłaty nie zwróciła się do Syndyka z wnioskiem o restrukturyzację zadłużenia, nie podjęła najmniejszej próby spłaty zobowiązania, nawet w toku trwającego obecnie postępowania nie dokonała żadnej wpłaty na poczet zadłużenia. W tej sytuacji Sąd uznał, iż pozwana nie daje żadnej gwarancji, że roszczenie zostanie spłacone w przypadku jego rozłożenia na raty przez Sąd. Dodatkowo, zadłużenie pozwanej na rzecz innych podmiotów nie może rzutować na brak zaspokojenia wierzytelności objętej niniejszym postępowaniem. Pozwana oraz jej mąż mają stałe źródło dochodów, ponadto są właścicielami niedużej nieruchomości rolnej, z której mogą czerpać dodatkowy dochód, poza dopłatami bezpośrednimi i w efektywniejszy sposób wykorzystywać swoje możliwości zarobkowe. Nie uwzględniając wniosku pozwanej o rozłożenie zasądzonego roszczenia na raty, Sąd miał na uwadze również trudną sytuację strony powodowej. Syndyk masy upadłości ma określone ustawowo zadania, które polegają na likwidacji majątku upadłego i gromadzeniu środków w masie upadłości, przy czym środki te są przeznaczane na zaspokojenie roszczeń wierzycieli, tj. osób i podmiotów, którzy niejednokrotnie stracili oszczędności swojego życia. Warto tylko wspomnieć, że jednym z wierzycieli strony powodowej jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny, który ze środków publicznych pokrył wierzytelności upadłego.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 k.p.c. Z uwagi na fakt, że to strona powodowa wygrała proces, dlatego Sąd zasądził od pozwanej na jej rzecz koszty procesu w łącznej wysokości 3.998,00 zł. Na koszty te złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 364 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 zł, obejmujące kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i kwotę 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika powoda, ustalonego w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015 poz.1800).

Apelację od powyższego wyroku wniosła, zaskarżając rozstrzygnięcie w całości.

Skarżąca wydanemu orzeczeniu zarzuciła:

1. mające wpływ na wynik sprawy, naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na sformułowaniu przez Sąd wniosków z naruszeniem reguł logicznego rozumowania i formalnych schematów powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego wyznaczającymi granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania (sprzeczność wniosków końcowych sądu z materiałem dowodowym), w szczególności poprzez:

- błędne przyjęcie, iż wypowiedzeniu umowy kredytu nr (...) zostało dokonane skutecznie pomimo, iż wypowiedzenie zawierało warunek rozwiązujący,
- błędne przyjęcie, iż pozwana nie daje żadnej gwarancji spłaty zasądzzonego roszczenia w ratach,
- nie wzięcie przez Sąd pod uwagę sytuacji, która doprowadziła do niemożności spłaty zaciągniętego kredytu (w bliskiej odległości od sklepu spożywczego prowadzonego przez pozwaną powstał market D., który doprowadził do utraty przez pozwaną klientów i w konsekwencji do bankructwa pozwanej; przedmiotowy kredyt pomimo, iż był kredytem konsumenckim służył sfinansowaniu zakupu towaru do sklepu pozwanej) należy zauważyć, iż Sąd Rejonowy w Łowiczu w wyroku z dnia 17 lipca 2018 r. sygn. akt: I C 34/18 uwzględnił powyższy kontekst sytuacyjny, i rozłożył zasądzone świadczenie na raty — sprawa ta dotyczyła innego kredytu zawartego ze (...) w W. nr (...),

2. naruszenie art. 89 k.c. poprzez przyjęcie, że wypowiedzeniu umowy kredytu nr (...) zostało dokonane skutecznie pomimo, iż wypowiedzenie zawierało warunek rozwiązujący podczas gdy w orzecznictwie sądów powszechnych został wyrażony pogląd że wypowiedzenie umowy jako jednostronne oświadczenie woli o charakterze prawnokształtującym nie może być uczynione z zastrzeżeniem warunku (art. 89 k.c.) dopuszczenie takiej możliwości pozostawałoby sprzeczne z istotą tego rodzaju czynności, której celem jest definitywne uregulowanie łączącego strony stosunku prawnego (por. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1 czerwca 2017 r. XVIII C 94/17, LEX nr 2322252, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 maja 2015 r. I ACa LEX nr 1733746, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 maja 2008 r. I ACa 316/08, LEX nr 446159),

3. naruszenie art. 320 k.p.c. poprzez nie rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty, w sytuacji istnienia uzasadnionego wypadku pozwalającego zasądzone świadczenie rozłożyć na raty.

W związku z podniesionymi zarzutami skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości ewentualnie o rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty po 350 zł miesięcznie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych za obie instancje

Powód, w odpowiedzi na apelację pozwanej, wnosił o jej oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja okazała się niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Podniesione przez apelującą zarzuty naruszenia art. 233 k.p.c. nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela w pełni ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne.

Jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że – co do zasady – Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia

zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy opierając się na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach, uznał, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny i ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. W szczególności należy wskazać, że powód wykazał istnienie roszczenia, jego wysokość oraz wymagalności kwoty dochodzonej w pozwie, jak również skutecznie dokonał wypowiedzenia umowy kredytu. W przedmiotowej sprawie okolicznością bezsporną był fakt, że pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki w dniu 17 września 2014r., na podstawie, której udzielony został jej kredyt gotówkowy w łącznej kwocie 23.000 zł. Wprawdzie Sąd Okręgowy rozumie trudną sytuację materialną, w jakiej znajduje się pozwana jednakże nie zmienia to w niczym okoliczności, że poza dwiema ratami, które pozwana uiściła w okresie od października do listopada 2014 r. w łącznej wysokości 1026 zł, nie dokonywała spłaty zaciągniętego kredytu, na skutek, czego po dwukrotnym wezwaniu pozwanej do zapłaty, powód dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki, dając jednocześnie pozwanej dodatkowy 30 – dniowy termin na spłatę zadłużenia. Mimo to pozwana od listopada 2014 r. nie dokonała choćby częściowej spłaty zaciągniętego kredytu, dokonując chociażby wpłat drobnych kwot na rzecz powoda.

Wobec faktu, że nie jest rzeczą Sądu Odwoławczego powielanie wyводу Sądu I instancji, którego argumentację Sąd Okręgowy w pełni podziela, w ramach niniejszego uzasadnienia należy poprzestać na ponownym podkreśleniu, że pozwana zawierając umowę pożyczki z powodem winna liczyć się z obowiązkiem jej spłaty, bez względu na cel na jaki zamierzała ona przeznaczyć otrzymaną od powoda kwotę udzielonego kredytu. Każdy podmiot ma obowiązek regulowania swoich zobowiązań oraz ponosi ryzyko związane z konsekwencjami swoich ewentualnych nietrafionych inwestycji, czy kontraktów i w związku z tym nie może przenosić tego obowiązku na innych uczestników obrotu.

Nie ma przy tym znaczenia argumentacja pozwanej, jakoby inny sąd, w innym postępowaniu wziął pod uwagę sytuację, która miała doprowadzić pozwaną do niemożności spłaty zaciągniętego kredytu, ponieważ w bliskiej odległości od sklepu spożywczego prowadzonego przez pozwaną powstał market D., który doprowadził do bankructwa pozwanej oraz w związku z tym dokonał rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty. Sąd Rejonowy orzekający w przedmiotowej sprawie miał prawo i obowiązek dokonania własnej oceny przedstawionych przez strony dowodów i twierdzeń. Zgodnie bowiem z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych

także inne osoby. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że wynikająca z art. 365 § 1 k.p.c. moc wiążąca wyroku dotyczy związania wyłącznie sentencją, a nie uzasadnieniem wyroku, oraz że sądu nie wiążą ustalenia i oceny wyrażone w uzasadnieniu wyroku innego sądu, czyli przesłanki faktyczne i prawne, przyjęte za jego podstawę, gdyż zakresem prawomocności materialnej jest objęty ostateczny wynik rozstrzygnięcia, a nie jego przesłanki (vide orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1937 r., C II 2507/36, OSP 1937, poz. 727, z dnia 18 lutego 1937 r., C III 833/36, "Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny" 1937, nr 3, poz. 621, z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 655/98, niepubl., z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1073/00, niepubl., z dnia 12 maja 2006 r., V CSK 59/06, niepubl., z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 110/07, niepubl. i z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, niepubl.).

Tutejszy Sąd Odwoławczy również nie podziela argumentacji pozwanej, jakoby wypowiedzenie umowy złożone z zastrzeżeniem warunku rozwiązującego jest bezskuteczne. Zagadnienie to było już kilkakrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, przede wszystkim wyroku z dnia 29. 04.2009r., sygn. akt II CSK 614/08, OSNC z 2010/2/32, w postanowieniu składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22.03.2013 r., sygn. akt III CZP 85/12, OSNC z 2013/11/132 czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8.09.2016 r., sygn. akt II CSK 750/15, gdzie wskazano, że art.89 k.c. wyraża zasadę dopuszczalności warunków we wszystkich czynnościach prawnych, w tym więc jednostronnych. W drodze wyjątku jedynie nie dopuszcza zamieszczenia warunku, gdy przepis wyraźnie tego zakazuje albo, gdy wynika to z właściwości danej czynności prawnej, przy czym w tym ostatnim przypadku chodzi tylko o takie czynności, które mają od razu kształtować w sposób stabilny stosunki prawne np. regulujące stan cywilny człowieka (np. uznanie dziecka), uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli np. na podstawie art. 88 k.c. czy wypowiedzenie trwałego stosunku cywilnoprawnego np. spółki cywilnej. W orzecznictwie, który ma już charakter utrwalony a w każdym razie Sąd Okręgowy w niniejszym składzie w pełni je podziela, wskazano na dopuszczalność wypowiedzenia umowy o kredyt pod warunkiem rozwiązującym w postaci zdarzenia zależnego również od zachowania strony polegającego na spełnieniu świadczenia. Chociaż umowa o kredyt jest szczególnie uregulowana, tym niemniej co do zasady jest umową wzajemnie zobowiązującą, w której strony mogą się umówić co do jej wypowiedzenia (po spełnieniu obowiązujących obecnie ustawowo dodatkowych czynności) na wypadek braku zapłaty kredytobiorcy. Sama okoliczność, że umowa o kredyt bankowy z reguły przewiduje obowiązek spłaty rat przez wiele lat, przez co obowiązuje wiele lat – nie przesądza jeszcze oceny, że kreuje stosunek cywilnoprawny o trwałym charakterze.

Treść pisma powoda z dnia 6 czerwca 2016 r. o wypowiedzeniu pozwanej umowy o kredyt gotówkowego nr (...) z dnia 17 września 2014r. z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia, wzywając jednocześnie do dobrowolnej zapłaty zaległego zadłużenia w kwocie 9.734,48 zł nie może nastroczać żadnych wątpliwości. Tym bardziej, że dodatkowo wskazano w nim, iż zapłata bieżącego zadłużenia spowoduje ustanie skuteczności prawnej wypowiedzenia, pozwalając na kontynuację obsługi kredytu wg. aktualnie obowiązującego harmonogramu. Stwierdzenie to określało jasno warunek, którego spełnienie przez kredytobiorcę spowoduje ostatecznie bezskuteczność wypowiedzenia. Ponadto wypowiedzenie to poprzedzone było wcześniej dwoma wezwaniem do dobrowolnej zapłaty.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe ustalenie Sądu I instancji o prawidłowości i skuteczności wypowiedzenia umowy o kredyt i co za tym idzie wymagalność wierzytelności powoda w kwocie i z przyczyn przywołanych w pozwie.

Na końcu podkreślenia wymaga, że Sąd Rejonowy orzekając nie naruszył również przepisu art. 320 k.p.c.. Zgodnie z jego treścią w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Stosownie do treści uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70 i jednolitego obecnie stanowiska piśmiennictwa art. 320 k.p.c. należy do grupy przepisów o charakterze materialno-prawnym. Wydany na podstawie art. 320 k.p.c. wyrok rozkładający na raty świadczenie należne wierzycielowi modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego. W wyniku tego wyroku zmienia się sposób i termin spełnienia świadczenia. Obowiązek jednorazowego uiszczenia całego świadczenia zostaje zastąpiony obowiązkiem zapłaty poszczególnych rat w kolejno przypadających terminach. Wyrok sądu w części orzekającej o rozłożeniu zasądanego świadczenia na raty ma więc charakter konstytutywny. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 grudnia 2006 roku, wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 126/06 rozłożenie zasądanego świadczenia na raty na podstawie art. 320 k.p.c. ma ten skutek – wskazany w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22

września 1970 r., III PZP 11/70 (OSNCP 1971, nr 4, poz. 61), że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (OSNC 2007/10/147, OSP 2010/4/44, Biul.SN 2006/12/9). W powołanych wyżej orzeczeniach Sąd Najwyższy wskazał, że ustanowiona w art. 320 k.p.c. norma ma charakter wyjątkowy, gdyż może być zastosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

Ponadto Sąd Okręgowy podziela wyrażony w orzecznictwie pogląd, iż ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę powoda w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (wyrok SA w Katowicach z dnia 15 stycznia 2014 r., V ACa 620/13, Lex nr 1428047). Tak jak to zostało już wyżej wskazane art. 320 k.p.c. jest instrumentem pozwalającym na wykonanie wyroku bez ponoszenia przez dłużnika dotkliwych reperkusji. Wywołuje on jednak dla wierzyciela negatywne konsekwencje w postaci rzeczywistego odroczenia bądź rozciągnięcia w czasie wykonania wyroku i pozbawia go określonych korzyści. Reasumując Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ani do przypisania Sądowi Rejonowemu zarzutu naruszenia art. 320 k.p.c., ani też do rozłożenia zasądzonego od pozwanej na rzecz powoda świadczenia na raty. Zwłaszcza, jak to zostało już zauważone w dotychczasowej części uzasadnienia, pozwana od blisko pięciu lat nie dokonała wpłaty jakiegokolwiek kwoty na poczet istniejącego zadłużenia z tytułu zaciągniętego kredytu, którego spłata miała właśnie charakter ratalny, tym samym Sąd I instancji doszedł do w pełni uzasadnionego wniosku, że dotychczasowa postawa pozwanej rodzi daleko idące wątpliwości odnośnie tego, że roszczenie zostanie przez nią terminowo spłacone w przypadku jego rozłożenia na raty przez Sąd. Należy wskazać, że pomimo propozycji samej pozwanej do dobrowolnej spłaty zadłużenia w ratach po 350 zł, pozwana nie dokonała żadnej wpłaty na rzecz powoda, co wskazuje, że pozwana składała tylko puste deklaracje o spłacie zadłużenia w ratach.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanej, jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 102 k.p.c., uznając, że w niniejszej sprawie zachodzi przypadek szczególnie uzasadniony. Należy bowiem mieć na względzie, że art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności i jako wyjątkowy stanowiący wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu nie podlega wykładni rozszerzającej. Nie konkretyzuje on pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych” toteż ich kwalifikacja należy do Sądu. Ocena Sądu jest suwerennym uprawnieniem judykacyjnym, ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2010r. I PZ 2/10, OSNP 2011, nr 23-24 poz. 297 i z dnia 26 stycznia 2012r., III CZ 10/02, Biul. SN 2012, nr 4, s.7). Do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez Sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące na zewnątrz procesu. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wziął pod uwagę okoliczność, że sprawa zakończyła się szybko, działania pozwanej nie zmierzały do przedłużenia toku postępowania w sprawie. Ponadto pozwana ma trudną sytuację finansową, razem z mężem uzyskują niewielkie dochody ok. 2400zł netto, na utrzymaniu ma dwoje dzieci, zaś prowadzona działalność gospodarcza zakończyła się niepowodzeniem, ponadto pozwana posiada inne zobowiązania finansowe. W takim wypadku zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego stanowiłoby nadmierne jej obciążenie.